

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Runa

Luksemburgā, 2016. gada 8. novembrī

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētāja Klausa Heinera Lēnes (*Klaus-Heiner Lehne*) runa

ERP 2015. gada pārskata prezentācija

Eiropas Savienības Padome (Ekonomikas un finanšu padome)

Briselē, 2016. gada 8. novembrī

Jāsaskaņo ar runāto tekstu.

Izšķirošā ir runātā runa.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – preses sekretārs T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Godātais priekšsēdētāj!

Godātie ministri!

Priecājos jūs šodien iepazīstināt ar Eiropas Revīzijas palātas darbu. Šī man ir pirmā *ECOFIN* sanāksme, kopš esmu ievēlēts par Palātas priekšsēdētāju, un es vēlētos izmantot iespēju gan paraudzīties uz priekšu, lai apsvērtu, kā ES finanšu pārvaldībai būtu jāattīstās turpmākajos gados, gan atskatīties atpakaļ, lai izvērtētu neseno pagātņi.

Uzskatu, ka Eiropas Savienības iestādes, ko mēs pārstāvam, ir zināmā mērā zaudējušas iedzīvotāju uzticību. Mēs esam tie, kas tērē Savienības iedzīvotāju naudu, un viņu uzticības atgūšana būs svarīgs ES uzdevums. Ir skaidrs, ka reforma ir nepieciešama, un tai ir jābalstās uz stabiliem finanšu pamatiem. Manā izpratnē tos veido četri elementi: Eiropas Savienībā ir jābūt pienācīgai uzskaiti; ES ir jānodrošina savu finanšu noteikumu pareiza piemērošana; tai ir jāpanāk ieguldīto līdzekļu atdeve, kā arī jādarbojas pārredzami un jāapliecina ticamība.

Cilvēki nemaz nevar sākt mums uzticēties, ja viņi uzskata, ka mēs pienācīgi nepārvaldām viņu naudu un nevaram rūpīgi atskaitīties par to, kā to darām.

Palātas 2015. gada pārskatā secināts, ka ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu. Taču var izdarīt vairāk. Piemēram, Komisija nav izstrādājusi naudas plūsmas prognozi turpmākajiem septiņiem līdz desmit gadiem. Šāda prognoze palīdzētu atjaunot uzticību. Taču Komisijas sagatavotā maksājumu prognoze vidējā termiņā jau ir solis pareizajā virzienā.

Otrkārt, ES ir jānodrošina, ka tās finanšu noteikumi tiek piemēroti pareizi.

Nauda, kuru iemaksā kārtējā ES budžetā un no tā izmaksā, tiek precīzi iegrāmatota, bet pārāk daudz kļūdu joprojām ir tur, kur to tērē. Palātas gada pārskatā aplēstais kļūdu līmenis ir 3,8 % – kopumā tas ir līdzīgs kā pēdējos gados, taču joprojām augstāks, nekā mums gribētos. Kļūdas galvenokārt tiek pieļautas dalībvalstīs. Piemēram, mūsu šāgada īpašajā ziņojumā par valsts atbalstu kohēzijas izdevumiem secināts, ka dalībvalstis atklāj tikai piekto daļu no pārkāpumiem, kurus atklāj Palātas un Komisijas veiktajās pārbaudēs.

Komisija ir strādājusi, lai uzlabotu savu riska novērtējumu un koriģējošo pasākumu ietekmi. Taču šīs jomas iespējams vēl vairāk pilnveidot. Eiropas nodokļu maksātājs daudz vairāk iegūtu, ja Komisija un dalībvalstis lielāko daļu naudas uzreiz tērētu pienācīgi.

Palātas īpašajā ziņojumā par jūras transportu Eiropas Savienībā konstatēti daudzi neefektīvi un ilgt nespējīgi ieguldījumi jūras ostās. Pastāv liela varbūtība, ka aptuveni 400 miljoni EUR ir izmantoti

nelietderīgi. Atklājās, ka bieži vien ostām trūka ceļu un dzelzceļu savienojumu ar iekšzemi vai arī tie nebija atbilstoši, un tas nozīmē, ka būs vajadzīgs papildu publiskais finansējums, lai šos sākotnējos ieguldījumus varētu izmantot. Mūsu pārskatos un ziņojumos sniegtie ieteikumi ir paredzēti tam, lai nākotnē uzlabotu tādus ieguldījumus kā iepriekš minētie. Un šādiem uzlabojumiem būtu jāvairo ES iedzīvotāju pašāvība.

Ir iespējams samazināt kļūdu līmeni, arī uzlabojot izdevumu shēmu koncepciju. Kā jau vairākos no Palātas īpašajiem ziņojumiem ir secināts, tas īpaši attiecas uz lauksaimniecības nozari. Cilvēki nevar uzticēties sistēmai, kuru viņi nesaprot. Tāpēc pievērsīšos trešajam elementam, ko minēju – pareizas finanšu pārvaldības.

Eiropas Savienības iedzīvotāji grib redzēt un viņiem jāredz, ka ES panāk līdzekļu atdevi. Pat tad, ja ir nodrošināta visas naudas uzskaitē un visu noteikumu ievērošana, nav iespējams garantēt, ka ES finansētie projekti sniegs līdzekļu atdevi. Bet iedzīvotājiem ir jājūt, ka par savu naudu viņi iegūst lielāku vērtību.

Ja cilvēki nejūt, ka sistēma darbojas viņu interesēs, mēs nevaram gaidīt, lai viņi tai uzticētos.

Visbeidzot, lai panāktu uzticēšanos, ir jādarbojas pārredzami un jānodrošina ticamība. Komisijai ir jāsniedz Parlamentam un sabiedrībai informācija par patieso stāvokli, un tā ir pienācīgi jāpārbauda un neatkarīgi jārevidē.

Taču arvien plašāk tiek izmantoti finanšu instrumenti, ko tieši nefinansē no ES budžeta un ko nerevidē Palāta, tāpēc gan pārredzamība, gan pārskatatbildība, gan ES politikas virzienu un darbību koordinācija ir pakļautas lielākam riskam. Palātas īpašajā ziņojumā par finanšu instrumentiem – par to jūs šodien pieņemat savus secinājumus – konstatēts, ka šie instrumenti ne vienmēr ir darbojušies tik efektīvi, kā vajadzētu. Tam ir nepārprotama ietekme uz ESIF – Eiropas Stratēģisko investīciju fondu. Un tā ir tēma, pie kuras mēs drīz atgriezīsimies, jo līdz šā mēneša beigām tiks publicēts Palātas atzinums par ESIF darbības pagarināšanu un tā tehniskajiem uzlabojumiem. Nākamgad mēs publicēsim īpašos ziņojumus par garantijām mazajai uzņēmējdarbībai un publiskā un privātā sektora partnerībām, ko pārvalda ESIF ietvaros.

Saistībā ar ticamību mūsu revīzijas ne tikai sniedz neatkarīgu ticamības apliecinājumu, bet arī ieteikumus par to, kā uzlabot ES finanšu pārvaldību. Komisija pieņem un īsteno lielu daļu mūsu ieteikumu.

Tomēr, kaut arī informētības līmenis par Palātas ieteikumiem dalībvalstīm kopumā ir pienācīgs, to oficiālas īstenošanas pakāpe ievērojami atšķiras. Rezultātā mēs redzam tikai mērenus pierādījumus tam, ka valstu politikā un praksē notiek pārmaiņas.

Lai šo stāvokli uzlabotu, mēs vēlētos vēl ciešāk sadarboties ar jums. ES finanšu pārvaldību ir nepieciešams pilnveidot. Ja vēlamies izveidot tādu ES finanšu sistēmu, kura var atgūt iedzīvotāju uzticību, Eiropas Savienībai ir jāveic pareizās reformas un jārīkojas drīz. Un tam jānotiek ne tikai šeit, Briselē, bet visā Savienībā.

Paldies par uzmanību! Tagad esmu gatavs uz klausīt jūsu jautājumus.